

EGLUTÉ

VASARIS * 2004 * FEBRUARY

VOL 55/NR. 2

EGLUTĖ

VASARIS / FEBRUARY / 2004 VOL 55 / NR. 2

PRIE EGLUTĖS SUSIRINKO:

Tai mano Lietuva....1

Vasario 16-oji....2

Snieguota naktis....3

Pasakų senelės pasakos

Pasaka....4

Gyvenimo pasaka....6

Prie pilies slenksčio....10

Tikėjimo keliu....19

Vaikų kūryba....21

Lietuvos valdžia....24

Juokų maišelis....32

Galvosūkliai...33

Senolio padavimai,
legendos, istorijos

Užgavėnės....11

Vasario vardų paslaptys....16

Po Užgavėnių....18

Ar žinai?...27

Pirmame viršelyje: Rūtos Rudminaitės 7 sk., piešinys,
Toronto Maironio lituanistinė mokykla

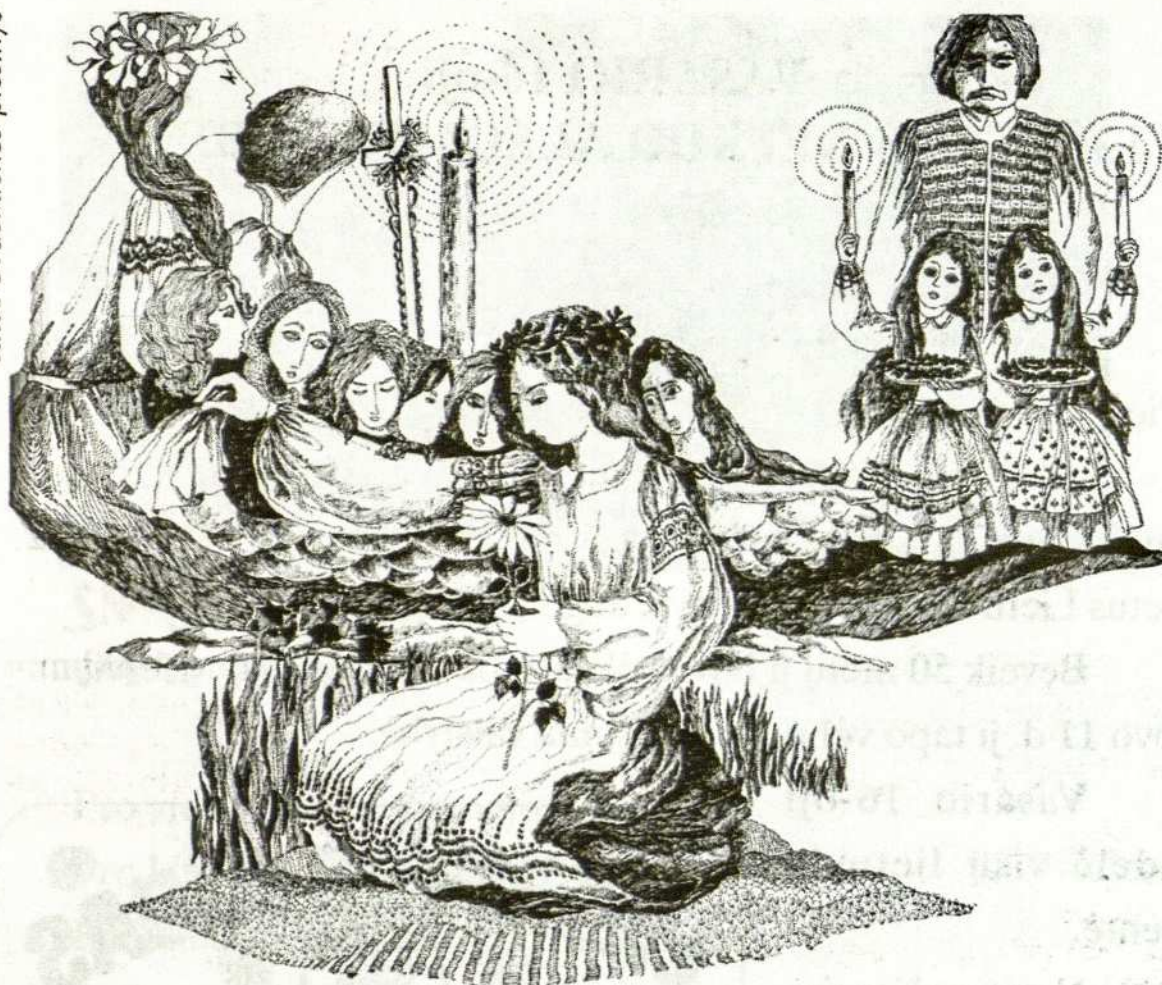
EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata - 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus - 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

REDAKTORĖ: Aušra Spitrienė

ADMINISTRACIJA, MAKETAVIMAS, SPAUSDINIMAS: Ričardo spaustuvė. tel.: 708-430-1911

EGLUTĖ (USPS 169-200)(ISSN 1078-411X) a magazine for children in Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00 single copy \$1.50, to Lithuania and other countries. \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465. Second class postage paid at Lackport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: Eglute Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465.

Tai Mano Lietuva

VILIUS BALTRĖNAS

Saulele, parymok,
Pro debesį pamok.
Saulėtekių gaiva
Ir vyturio kalba -
Tai mano Lietuva.

Lietuti, palynok,
Pro ąžuolą plasnok.
Žėruojanti kalva
Ir vyturio kalba -
Tai mano Lietuva.

Tu, vėjau, uždainuok,
Su Nemunu linguok.
Šilų ūksme žalsva
Ir vyturio kalba -
Tai mano Lietuva.

Ir saulė, ir lietus,
Ir ąžuolas platus...
Ir vyturio kalba,
Ir Nemuno spalva -
Tai mano Lietuva!

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

Lietuva visada turėjo priešu, bet ypač sunkūs buvo priespaudos laikai, kada carinė Rusija buvo pavergusi kraštą.

Tačiau išaušo laisvės diena, ir 1918 vasario 16 d. Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvą vėl Nepriklausoma valstybe. 22 metus Lietuva džiaugėsi laisve, augo ir klestėjo.

Beveik 50 metų ji buvo vėl rusų pavergta, bet nuo 1990 m. kovo 11 d. ji tapo vėl nepriklausoma valstybe.

Vasario 16-oji
didelė visų lietuvių
šventė.

Net ir mažiausias
laukų ar girių paukštelis
norį gyventi laisvas.
Taip ir žmogus trokšta
laisvės. Taip ir tauta
norį būti laisva,
nepriklausoma.

Lietuvą daug
kartų norėjo pavergti
stipresnės, galingesnės
valstybės... Bet jos
sūnūs ir dukros kilo į
kovą už savo Tėvynės
laisvę.

LIETUVOS AIDAS

**LIETUVOS TARYBA
skelbia
Lietuvos nepriklausomybę**

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Tarybą, kaip vienintelę lietuvių tautos atstovybę, remdamos pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18—23 d. 1917 metais, **skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti tiek galima greičiau susauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:
Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydaitis, St. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Micronas, St. Narutavičius, A. Petrulis,
Dr. J. Šaulys, K. Saulys, J. Sernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Valiokaikis, J. Villeišis.

SNIEGUOTA NAKTIS

Violeta PALČINSKAITĖ

Pro vieną langelį spindėjo žvaigždė,
Pro kitą langelį mėnulis žiūrėjo.
Peliukas po spinta nustojo krebždėt,
Ir slyvos šaka ėmė suptis nuo vėjo.

Iš lėto nurimo vasario pūga,
Bet sniego pagalviai pūpsojo papurę.
Balta ir nematoma fėjos ranka
Kažką pro nematomą debesį būrė.

Po kambarį sklandė vaiduokliai-sapnai,
Vaikams dovanojo po mažą stebuklą,
Ir tu pamatyt juos turi būtinai,
Nes šitokią naktį – ir ko tik nebūna!

Žibuoklė pusnyno gelmėj pražydės –
Tokia jau valia visagalio Kūrėjo...
Pro vieną langelį spindėjo žvaigždė,
Pro kitą langelį mėnulis žiūrėjo.

Matai, kad pasakose būna daug visokių gražių senoviškų ir nevisai suprantamų žodžių. Bet nenusimink – Senelė tau paaiškins.

Iš avelių debesų
Vėjo siūlu vilnoniu,
Mezga pasaką senelė,
Deda pasakų skrynelėn.
Atsisėsk ir paskaityk
Pasakų šalin sugrįžk.

PASAKA

Buvo puiki žiema. Sniego miške buvo iki kelių. Tuo labai džiaugėsi mažieji Miškinukai.

Vos saulelė nusišypsodavo pro langelį, tuoj visi išgarmėdavo laukan. Kas su rogutėmis, kas su slidėmis prisičiužinėdavo tiek, kiek širdelės geidė.

Bet vieną dieną sniegas sutežo, rogutės ir slidės ne čiuožė, o smigo į pusnis. Liūdna buvo Miškinukams.

Staiga vienas nusilipdė gniūžtę ir metė į brolių, tas – atgal. Miškinukai ėmė mėtytis. Žaisti panoro ir mažiausioji Švelnytė. Pačiupo rutulėlį ir spaudžia tarp delniukų.

- Oi! Oi! Nekutenk pilvuko! – juokėsi rutulėlis.

- Pppažiūrėkit... Mano gniūžtė kalba!

Subėgo visi, žiūri. O kamuolėlis kikeną:

- Cha cha cha! Aš ne gniūžtė, aš – Sniegis!

- Koks dar Sniegis?

Išgarmėdavo
- išbėgdavo.

Kiek širdelės geidė
- kiek norėjo (į valias).

Sniego gniūžtė
- vadinami sniego kamuoliukai suspausti tarp vaikučių rankų.

Pusnis
- kai prisninga ir vėjas sniego kalnelius supučia, tie kalneliai pusnimis vadinami.

- Aš sniego nykštukėlis.
 Visai kaip kamuolėlis.
 Žiemužę sau miegu,
 Pavasariop prabundu...
 Prabundu ir riedu
 Paskui mamą Žiemą
 Į Šalčio pilį mielą.
 Jeigu nesuspėsiu,
 Balute pavirsiu...

- Tai kodėl tu Šalčio pilį ne visą laiką gyveni?
- Mes, Sniegiai, žiemai padedame: pusnis sukrauname. Jei ne mes, tai sniego kalnelių nebūtų.
- Aišku... – supratingai galvelėm palingavo Miškinukai.
- Ridenkis mažyli, vykis žiemužę, - paleidusi Sniegį tarė Švelnytė.

Žiūri Miškinukai ir mato: daug sniego kamuolėlių ritasi takeliais.

- Greit žiema baigsis, - tarė vyriausiasis. – Kitą kartą, kai žaisime, pažiūrėkime, ką delne spaudžiame, kad Sniegiukų nenuskriaustume.

Ir nuo to laiko, kas tik gniūžtę kikenant išgirsta, žino, kad tai – ne sniego kamuolėlis, o Sniegiukas spurda.

Gyvenimo pasaka

Jeronimas Laucius

Tai buvo seniai, tai buvo vakar, tai atsitiks šiandien, tai pasikartos ir rytoj. Savaime suprantama, aš kalbu apie stebuklus.

Tiesą pasakius, pažįstu keletą tokių keistuolių, kurie mano, kad stebuklai pasitaiko tik pasakose. Arba visai jų nebūna. Visa laimė, kad tie keistuoliai gyvena tolimame krašte, už devynių jūrų, už devynių marių, ir jūs vargu ar juos kada nors sutiksite. Nenoriu, kad jūs susitiktumėte su tais pavojingais mano pažįstamais, nes susitikę tikriausiai užsikrėstumėte Liūdno Gyvenimo liga. Ta sunkiai išgydoma liga be išimties serga vien netikintys stebuklais.

O kokia tai baisi liga! Jos mikrobai apsuka, tiksliau pasakius, nulenkia žemyn ligonio galvą. Tuomet žmogus nemato nei dangaus, nei saulės - tik žemę po kojomis. Aplinkui tam ligoniui viskas atrodo pilka ir nuobodu, nes tie klastingieji

mikrobai akis uždengia pilku šydu. Jie užkemša ausis, ir vargšas žmogus tegirdi vien tarškėjimą, bumbsėjimą ar karksėjimą. Vienintelis skambesys, kurį tepriima ligonio ausis, tėra monetų skambėjimas. Tačiau tas skambesys tesukelia vien baimę, kad tų garsų neišgirstų kas nors kitas, kad išgirdęs neatimtų.

O kai Liūdno Gyvenimo mikrobai pažeidžia ir širdį, tuomet... Ne, geriau apie tai nebekalbėkime, nes beskaitydami dar pravirksite, o juk aš ruošiausi jums papasakoti apie stebuklus, kurie, beje, padėtų pasveikti ir tiems sergantiems Liūdno Gyvenimo liga. Bet kaip jiems padėsi, jei jie netiki stebuklais, net ir tais, kurie vyksta kiekvieną dieną.

Pirmas stebuklas, be kurio
neprasidėjo ir niekada neprasidės

nė vienas rytas, vadinasi -

Aušra. Ji išsklaido

tamsą, pažeria

pirmus Saulės

spindulius ir

kiekvienam

įteikia auksinės

spalvos kvietimą į kitą stebuklą, kuris vadinasi -
Diena.

Tu kasryt paimi tą Aušros dovanotą kvietimą ir dar nežinai, kokie nuotyčiai, kokie įspūdžiai Tave šiądien laukia. Ir gerai, kad nežinai. Tas nežinojimas virsta džiaugsmingu smalsumu, savaip papuošiančiu kiekvieną vis kitaip nugyventą dieną.

O Vakaras - lyg koks stebuklų karalius - dovanoja nuostabias pasakas, kviečia svajoti, kurti.

Naktis uždega žvaigždes ir nuveda Tave stebuklingais sapnų

takais. Į kokias nežinomas šalis ten patenki, kokiose pilyse pabuvoji, kokias paslaptis ten sužinai.

Diena, Vakaras, Naktis - keturi stebuklai, tarsi keturios stebuklingos sienos, iš kurių kasdien Tu gali pastatyti stebuklingą, paties Jo didenybės Laiko suprojektuotą pilį. Per metus gautūsi visas miestas, per dešimt, dvidešimt - ištisa karalystė, kurios karalius tėra vienas. Tai Tu.

Tos stebuklingos karalystės gyventojai - patys geriausieji Tavo draugai. Tai Tavo mintys, Tavo svajonės, Tavo norai. Ar gali būti kitaip? Ar gali mintys, norai būti Tavo priešai? Tavo paties mintys, Tavo paties norai. Ne. Ne. Ne. Tik draugai!

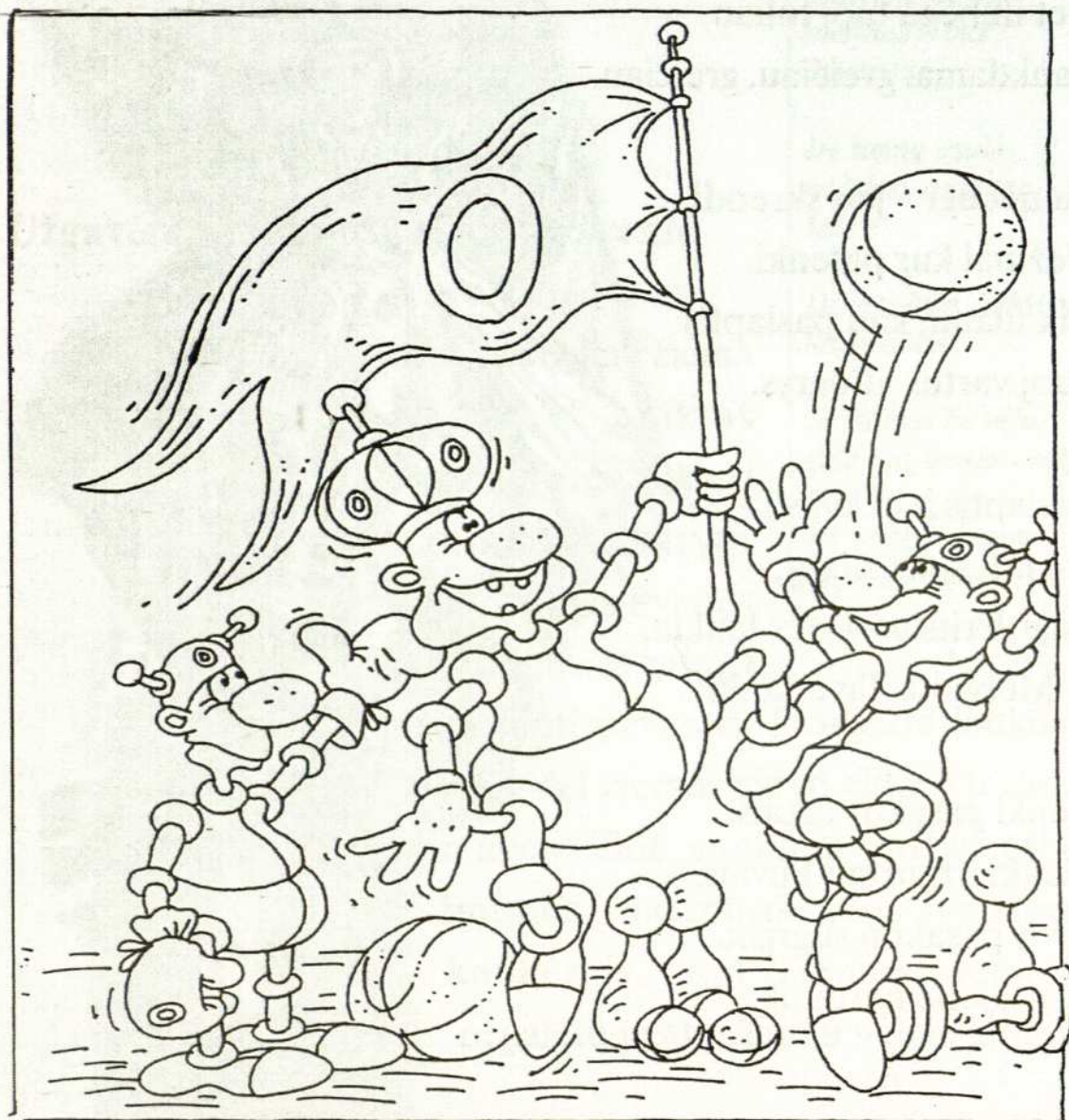
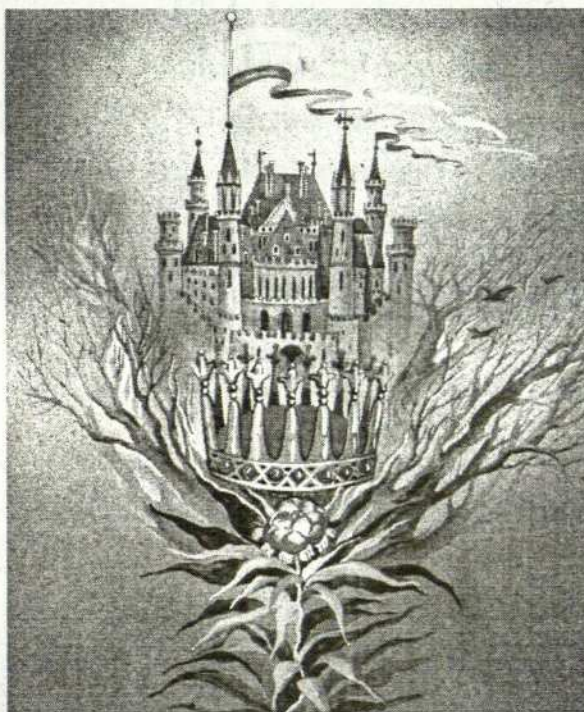
Tu, lyg koks užburto laivo kapitonas, iškeli svajonių bures ir plauki ten, kur tik panori. Svajonių laivas Tave neša per bekraštę Gyvenimo jūrą. Tu patenki į nežinomus uostus, aplankai pasakiškas šalis.

Vieną kelionės dieną Tave apima dar nepatirtas džiaugsmas - Tu suvoki, kad gali pamilti, kad gali pamilti visa, kas Tave supa: Dangu, Saulę, Žvaigždes. Jūrą. Žemę. Paukštį. Medį. Žmogų. Tu gali pamilti Žmogų, gali pamilti jo akis, jo mintis, jo svajones. Žmonės susitinka lyg balti laivai Gyvenimo jūroje ir plaukia į tą pačią šalį, tą patį uostą. Būk sveikas Gyvenimo džiaugsmu! Būk

sveika, viso Gyvenimo Meile!

Niekas dar nėra parašęs,
niekas dar nėra sukūręs
gražesnės pasakos už tą, kuri
vadinama Gyvenimu.

Gyvenimo pasaka yra
pati nuostabiausia, pati
pasakiškiausia pasaka, o Meilė,
viso Gyvenimo Meilė, - pats
gražiausias tos pasakos žiedas.

Nuspalvink Pasakų karalystės linksmybes

PRIE PILIES SLENKSČIO

JERONIMAS LAUCIUS

Taip prasideda svajonė, -
Mintimis Tu jau kelionėj.
Tu išgirsti paslapčia
Saldų žodį: nežinia.

Nežinia Tave pašaukia.
Ir už posūkio palaukia.
Bet nubėga tuoj toliau,
Šaukdama: greičiau, greičiau.

Tu nebėgi – jau skrendi,
Nežinai kur patenki.
Tik matai, kad paslaptis
Tuoju vartus atidarys.

Paslaptis įeiti kviečia
Ir į pilį kelią tiesia, -
Fėja, Princas Tavęs laukia,
Ir Mergaitė Tave šaukia.

Ženki pasakos takais,
Plauki užburtais laivais.
Ir vis pasakon sugrįžk,
Su svajone kartu lik.

Užgavėnės

Užgavėnės - žiemos išvarymo šventė

Seniau žmonės įsivaizdavo, kad žiema

yra piktas
demonas, kurį
reikia išvaryti,
nubaidyti. Tik išvarius
žiimą galima iš miego

pažadinti pavasarį. Pavasario laukdavo
visi, todėl žiemos varyti eidavo ir dideli,
ir maži. Tam sunkiam darbui atlikti
žmonės pasipuošdavo įvairiomis
kaukėmis, kad žiemos demonas
negalėtų jų atpažinti ir vėliau keršyti.

EGALUTĖ

Kiek legendų, padavimų
Mūs senoliai vis dar žino.
Buvo tai labai seniai,
Kai gyveno milžinai,
Laumės gelsvą kasą pynė
Iš tautosakos lobyno.

Senolis girdėjo - jūs
irgi paklauskite ir
kitiems pasakykite ko
liaudies išmintis moko.

SENOLIŲ PASLAPTYS

*Jei žiemą miškas
tolumoje atrodo
mėlynas - bus
atodrėkis.*

*Jei žiemą saulė
leidžiasi raudona -
šals.*

*Dūmai kyla aukšty -
lauk šalčio.*

*Jei dūmai be vėjo
gula ant žemės - snigs*

*Jei sniegas einant
girgžda - šqla.*

Kur švenčiamos Užgavėnės

Užgavėnės labiausiai mėgo švęsti ir šauniausieji šventė kaimuose mūsų seneliai. Tačiau manoma, kad ši šventė buvo švenčiama ir didžiuosiuose Europos miestuose. Dar XIII amžiuje Prancūzijos miestų gyventojai rengdavo milžiniškus karnavalus, kuriuose linksmindavosi visi kas gali. Iki mūsų dienų tokie karnavalai rengiami Italijoje, Venecijoje.

Morės vežiojimas

Tikros Užgavėnės neišsivaizduojamos be Morės. Tai paslaptinga būtybė primenanti moterį. Šią pamėklę padarydavo iš karčių, kurias apvyniodavo šiaudais ir aprengdavo. Įtaisytą į roges Morę veždavo po kaimus. Ją lydėdavo dainuojanti ir kvailiojanti palyda: čigonai, žydukai, raganos, velniai, būrys vaikų. Vakare ši palyda suskildavo į dvi besiginčijančias grupes ir Morę nuteisdavo mirti sudeginant.

Kanapinio ir Lašininio kova

Kanapinis ir Lašininis – dvi būtybės simbolizuojančios pavasarį ir žiemą. Kanapinis – pavasaris, o Lašininis –

žiema. Jiedu kaunasi tarpusavyje ir galų gale Kanapinis nugali Lašininį. Tuomet ateina pavasaris.

Užgavėnių kaukės

Svarbiausia per Užgavėnes persirengti neįprastais drabužiais, veidą paslėpti po kauke. Užgavėnių kaukes mūsų senoliai pradėdavo daryti dar vasarą. Užgavėnių dieną moterys persirengia vyrais, o vyrai – moterimis. Labai populiarios yra žydų, čigonų, arklio, velnių, ožio, gervės, raganos, giltinės kaukės. Persirengus reikia atitinkamai elgtis. Pavyzdžiui, jei persirengei žydu, tai ir elkis kaip žydas, jei giltine, kaip giltinė – grasink visiems mirtimi. Kai visos kaukės taip elgiasi, Užgavėnės tampa labai linksma švente. Persirengėliai išvaro žiemą ir pažadina taip laukiamą pavasarį.

Užgavėnių dainelė

Ėjo žydas per miestelį,
Nešė kurpalių maišelį.
Jam kojytė paslydėjo,
Kurpaliukai išbyrėjo.

(Kurpalis – forma ant kurios
gaminamas batas.)

Čigonės giriasi: Mes čigonikės –
nepaprastos mergikės. Iš rankos
paskaitysim – visą tiesą pasakysim, į akis
pažiūrėsime – jūsų ateitį atspėsime. Visai už
menką nieką – už kapą kiaušinių, už dešrą riestą,
už bliūdą sviesto...

Vaikų žaidimai per Užgavėnes

Užgavėnėms labiausiai ruošiasi vaikai. Svarbiausia jų
užduotis padaryti Morę. Ją vaikai tampydavo iš vieno kiemo į
kitą, tyčiodavosi iš jos, apmėtydavo sniegu. Vaikai taip pat
dalyvaudavo kaukių eitynėse. Norėdami patikrinti, ar persirengėliai
yra tikri, apmėtydavo juos sniegu, apliedavo vandeniu. Nuo vaikų
kentėdavo visi: velniai, raganos, žydai, čigonai.

Populiarus vaikų užsiėmimas per Užgavėnes buvo suptis.
Tikėta, kad kuo aukščiau vaikai įsisups, tuo aukštesni linai užaugs.
Be to sakoma, kad vaikams suptis sveika.

Prisikimškim pilvą

Užgavėnių dieną
įprasta daug ir riebiai
prisivalgyti, nes po
Užgavėnių prasideda 7
savaitės Gavėnios.

Užgavėnės yra
paskutinė diena, per kurią

reikia atsivalgyti už visas septynias savaites. Tą dieną valgoma
daugybę kartų. Gaminama šaltiena, mėsos ir bulvių troškinys,
riebios spurgos ir žinoma blynai. Dabar populiariausias
Užgavėnių patiekalas yra blynai.

Surask 10 skirtumų

Vasario vardų paslaptys

Gražina Kadžytė

...Baltos žvaigždės žemėn sninga.

Tu vasari!

Nuostabus stebukladari!

Aš be apmaudo minėsiu

Tavo vardą apgaulingą.

Iš tiesų - koks čia vasaris, vasarai už kalnų tebesant, kai mūsų nosis čiupinėja slogos, kaklus gniaužo bronchitai, o dar, neduok Dieve, ir virusai plačiausiais mostais žmogelius nuo kojų verčia?

Nuo seno žmonės iš vasario orų bei kitų ženklų spėliojo būsimą vasarą. ("Koks vasaris - tokia liepa". Jei barsukas (arba lokys) savo guolyje nosisuka nuo saulės - greit ateis pavasaris). Tuo tarpu visas ligas gydydavo vasaros saulėje rinktomis žolelėmis, kartais kviesdami į pagalbą vasario kalendoriaus šventuosius. Ar pažįstat bent vieną Brigitą (Gitą)? Tai jos bendravardė šventoji Airijos globėja padeda gydyti sąnarių ligas. Vasario 1-ąją, šventos Brigitos dieną, iš meldų ir šiaudelių nupintas šv. Brigitos kryžius, pridėtas prie skaudamos vietos, kaip ranka nuimsias skausmą, o pernai šlubavęs vaikas ateinantį pavasarį lakstys kaip kumeliukas.

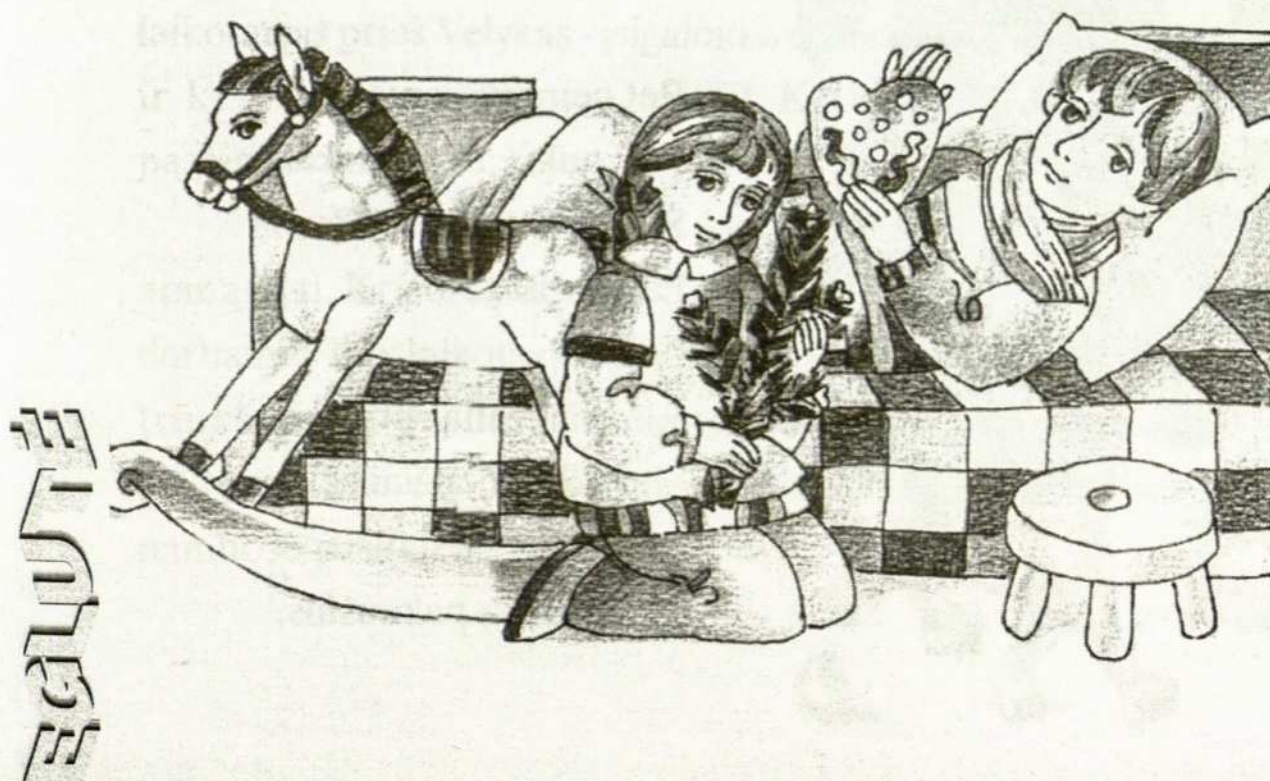
Ne vien tik Brigita ištisia vargšams ligonėliams pagalbos ranką. Vasario 3 dieną bažnyčioje minint šv. Blažiejų, šventinamos

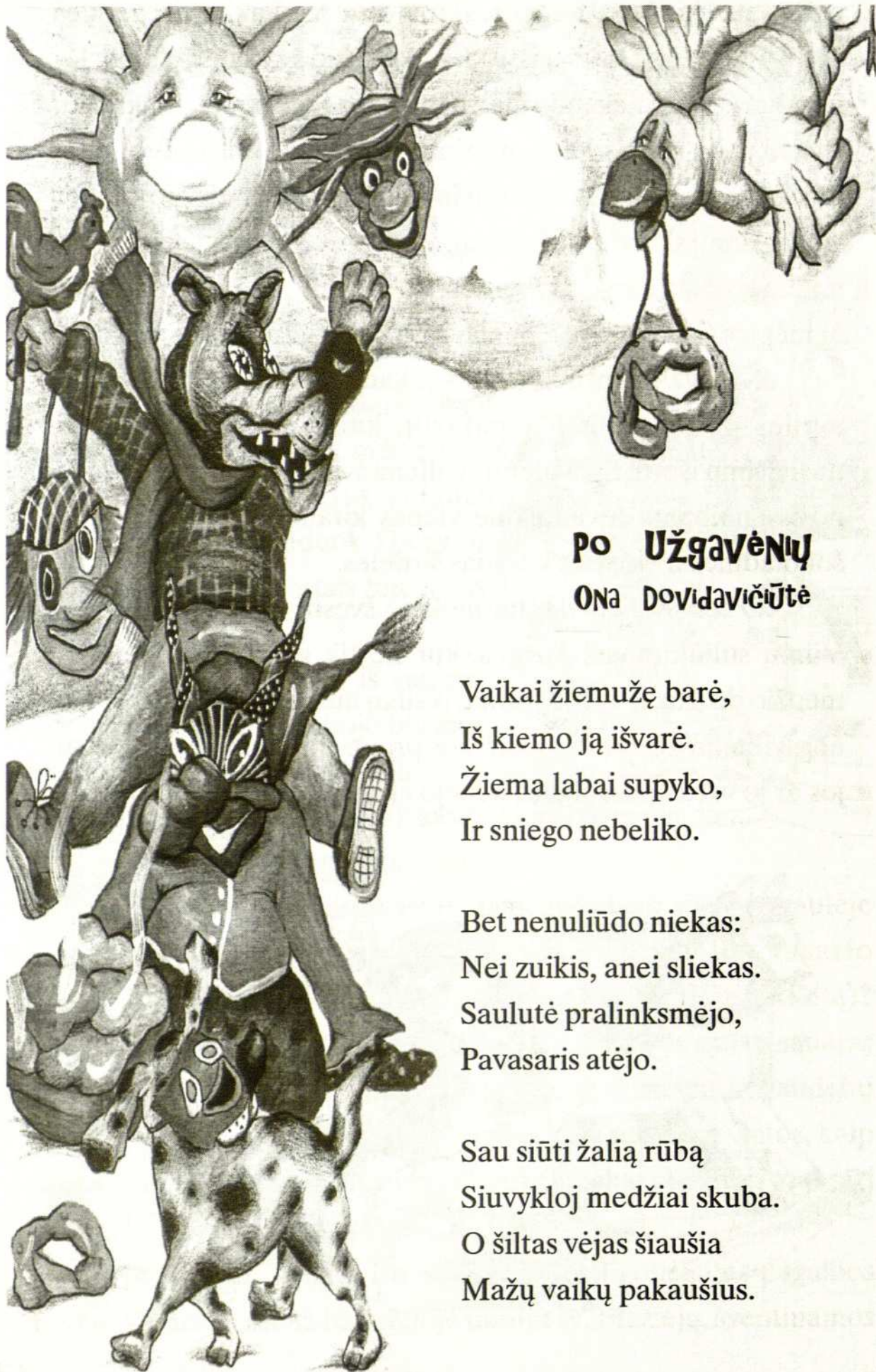

eglių šakelės ir linų sruogos. Jomis apsupus kaklą, visi gerklės skausmai švelnia šiluma išsisklaidysią. Kad šv. Agotos duonelės nuo šimteriopų negandų gina, žino kone kiekvienas. Anksčiau, išleisdamos sūnų į karą, motinos įdėdavo šventos duonelės, kuri ne vieną kulką nuo kareivio krūtinės šalin nukreipusi. Bet va, kai dantį skauda, dažnas sako, kad ir pas gydytoją eiti baisu, ir nėra kas kita daryti. O šventosios Apolonijos (02.09) pagalbos ar mėginot prašyti? Ne?! Seniau visa Vakarų Europa taip gydėsi.

Na, šv. Valentinas (02.14), kadaise saugojęs išpažinčių meilės paslaptis, gal ir patartų, kaip nuo pirmų meilės nusivylimų išgyti. Šv. Valentino dieną švenčiame vasarį, šalčiui nosis gnaibant, dovanojame vienas kitam gėles, dovanėles, šokoladines ir visokias kitokias širdeles.

O seniau lietuviai tai mokėjo švęsti! Kovo pradžioj po Vilnių suliūliuodavo turgūs, kur ne tik gražią dovanėlę (iš medžio drožtą, iš vytelių pintą, iš šilkų austą...) galėjai mylimai ar mylimam dovanoti, bet ir šios progos meduolinę širdelę su jos ar jo vardu paslaugaus kepėjo čia pat išvedžiotu, pridėti.

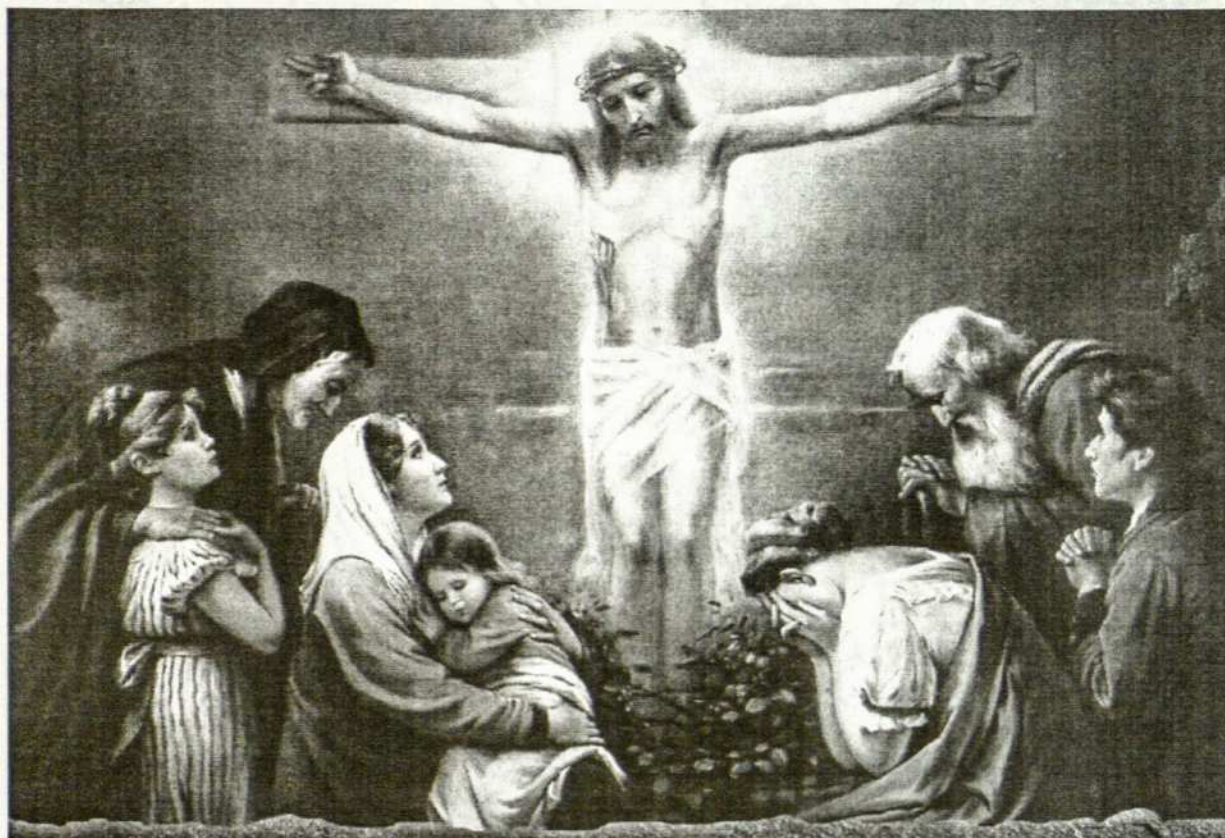
PO UŽGAVĖNIŲ ONA DOVIDAVIČIŲTĖ

Vaikai žiemužę barė,
Iš kiemo ją išvarė.
Žiema labai supyko,
Ir sniego nebeliko.

Bet nenuliūdo niekas:
Nei zuikis, anei sliekas.
Saulutė pralinksmėjo,
Pavasaris atėjo.

Sau siūti žalią rūbą
Siuvykloj medžiai skuba.
O šiltas vėjas šiaušia
Mažų vaikų pakaušius.

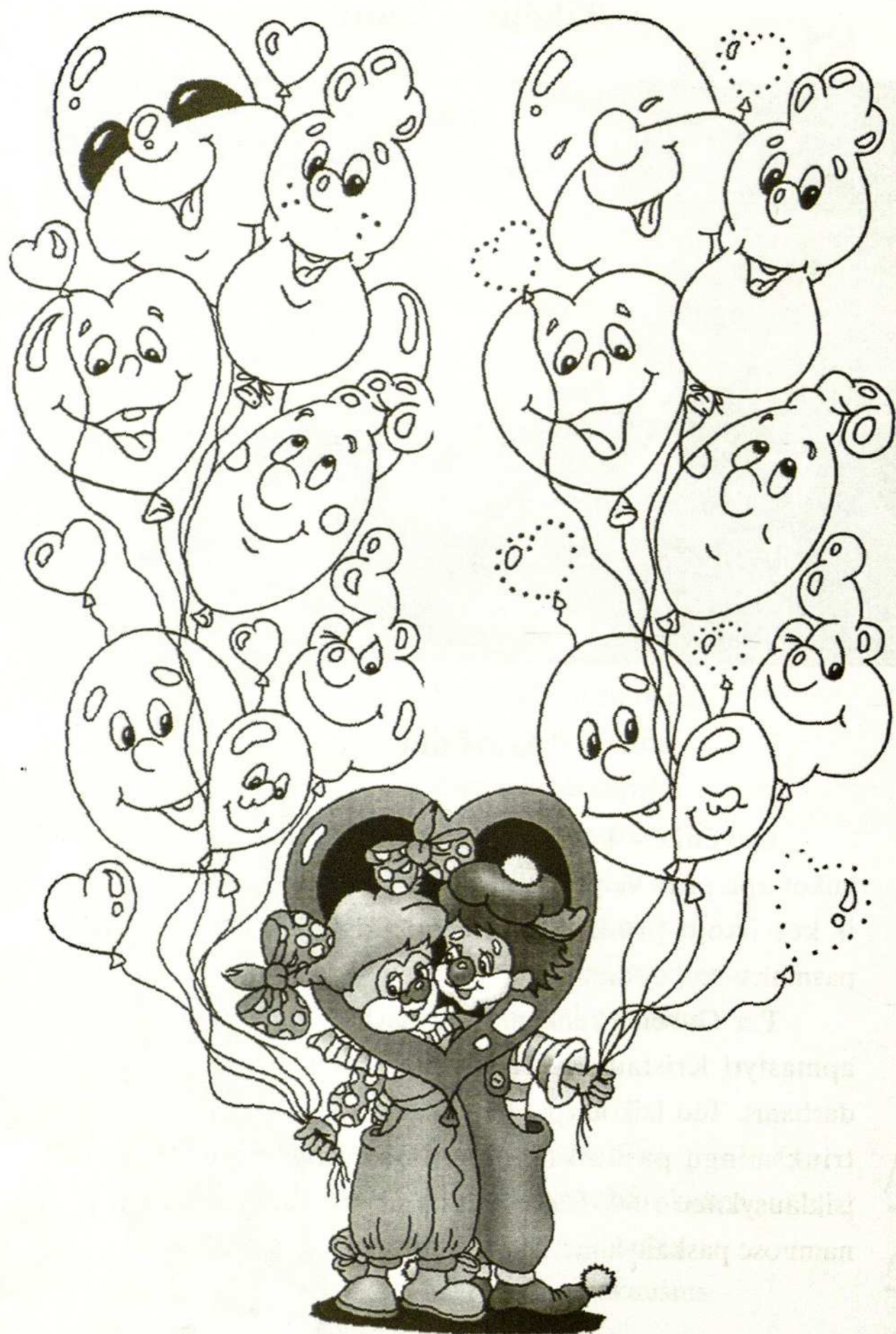
Tikėjimo keliu

Gavėnia

Gavėnia – keturiasdešimties dienų susikaupimo laikotarpis prieš Velykas - išgalėjo trečiojo amžiaus pabaigoje ir ketvirtojo pradžioje, minint Kristaus 40-ties dienų pasninkavimą dykumoje.

Per Gavėnią renkamsi klausyti Evangelijos žodžių, apmąstyti Kristaus kančią dar labiau pasišvęsti geriems darbams. Tuo laikotarpiu katalikai raginami susilaikyti nuo triukšmingų pasilinksminimų. Gavėnios metu daugiau išsiklausykime į Šv. Rašto mintis ne tik bažnyčioje, bet ir namuose paskaitykime Dievo Žodį.

Ei, vaikučiai netingėkit, kam ko trūksta pažiūrėkit.
Griebkit savo pieštukus, reik nuspalvint širdukus.

Lietuvai - Toronto
Maironio lituanistinės
mokyklos
mokinių poezija ir piešiniai

Lietuva

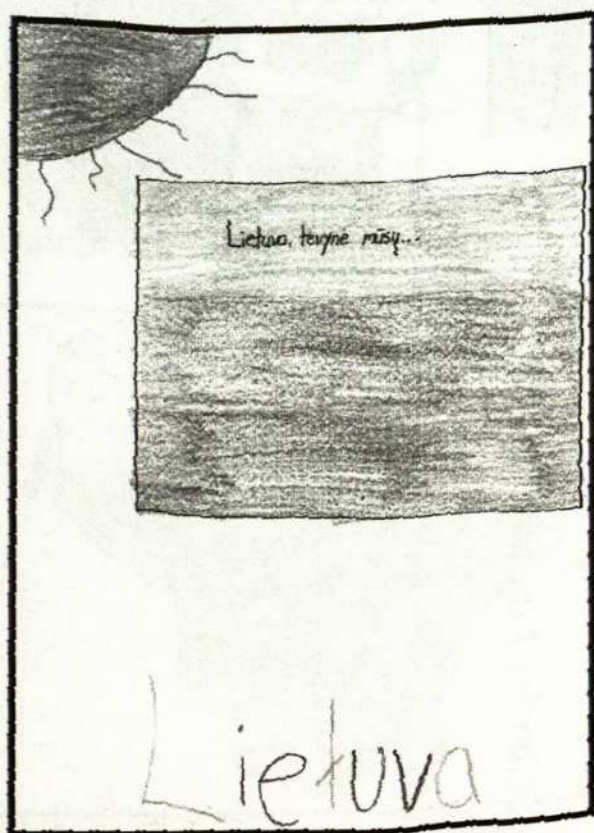
Mes esam laisvi
Lietuviai visi.
Mūs vėliavos esmė
Įkūnyta spalvų versmėj.

Mūsų vėliava yra
Geltona, kaip saulė danguje.
Žalia, kaip laukai Lietuvos
Raudona, kaip kraujas tautos.

Tas taškas ant mėlyno gaublio
Yra mūs Tėvynė maža,
Tai protėvių mūsų Gimtinė
Tėvynė – Brangi – Lietuva.

Rūta Rudminaitė, 7 klasė

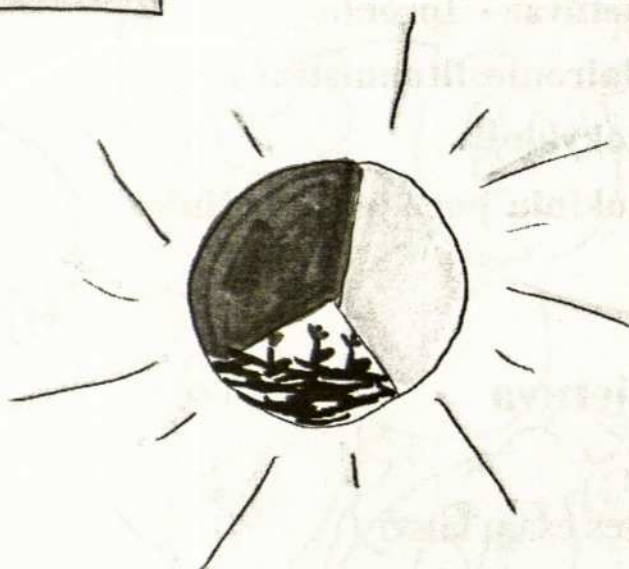
Iš mūsų kūrybos

Kristinos Pabedinskaitės 7 sk., piešinys

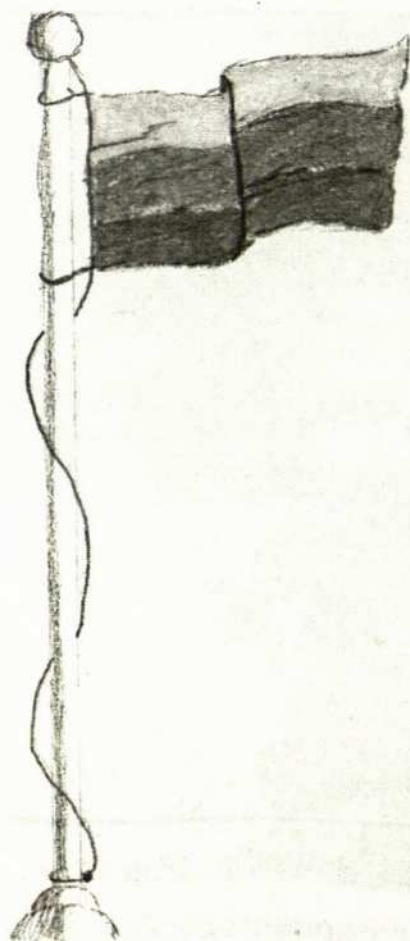
Lietuva

Geltona, Žalia, Raudona
Mūsų spalvos.
Geltona yra saulė,
Žalia yra žolė,
Raudona yra visų kraujas,
Kartu sudaro Lietuvą.

Rasa Šiaučiūnaitė, 7 klasė

LAISVA!

Viktoro Zubricko, 7 sk., piešinys

Lietuvos spalvos

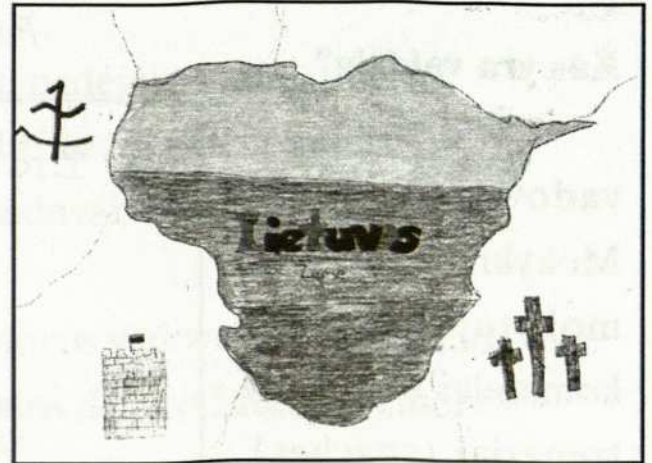
Geltona tai saulė,
Žalia tai žemė,
Raudona tai kraujas,
Čia mūsų Lietuva.

Kartu mes stovim,
Kartu mes krentam,
Lietuviai esame,
Ir būsim visada.

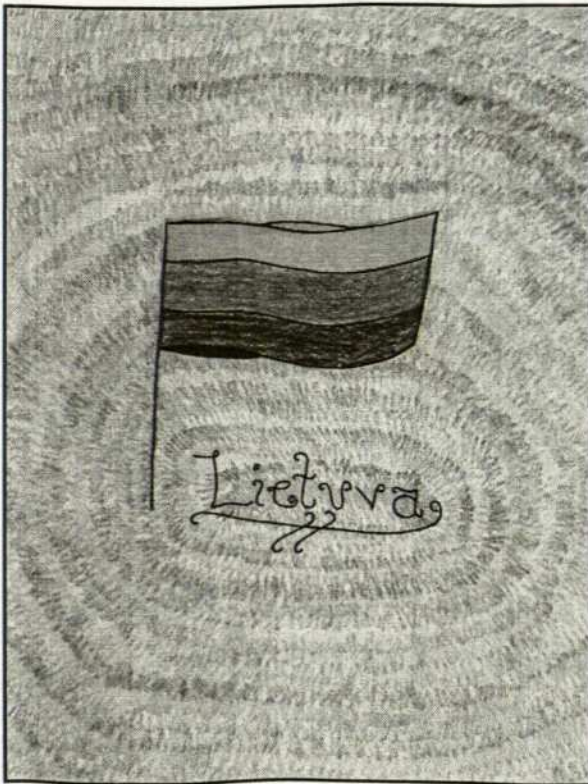
Daiva Paznėkaitė, 7 klasė

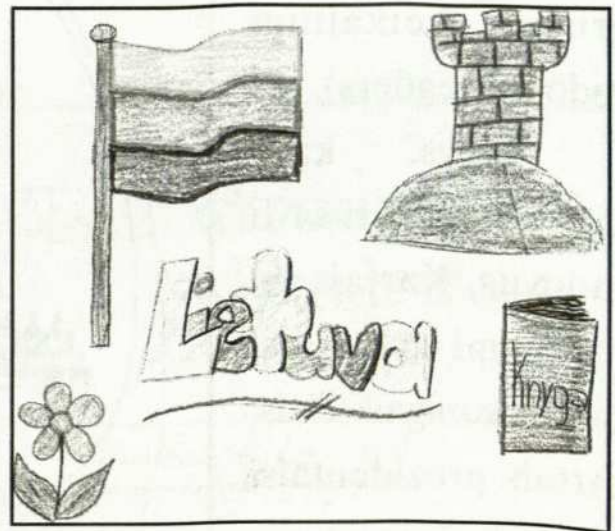
Victoria Henderson 8 sk., piešinys.

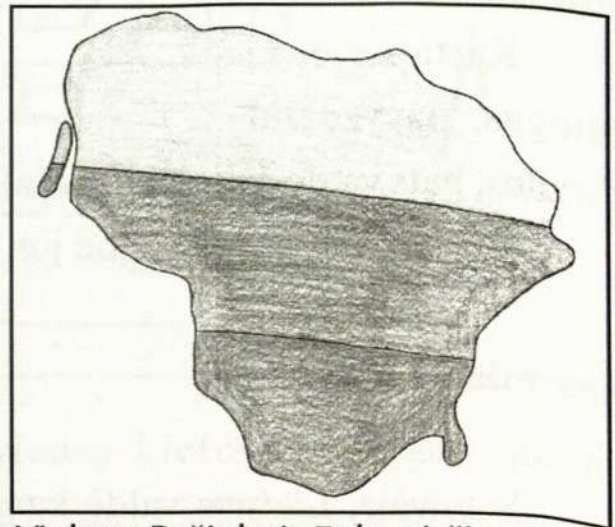
Rasos Šiaučiūnaitės 7 sk., piešinys

Daivos Paznėkaitės 7 sk., piešinys

Dainos Sablinskas 8 sk., piešinys

Violetos Pečiulytės 7 sk., piešinys

LIETUVOS VALDŽIA

Paruošė Darius A. Udrys, Michigan

Kas yra valdžia?

Š e i m a i vadovauja tėvai. Mokyklai vadovauja mokytojai. Sporto komandai vadovauja treneriai (coaches). Kiekvienai žmonių grupei reikalingi vadovai (leaders).

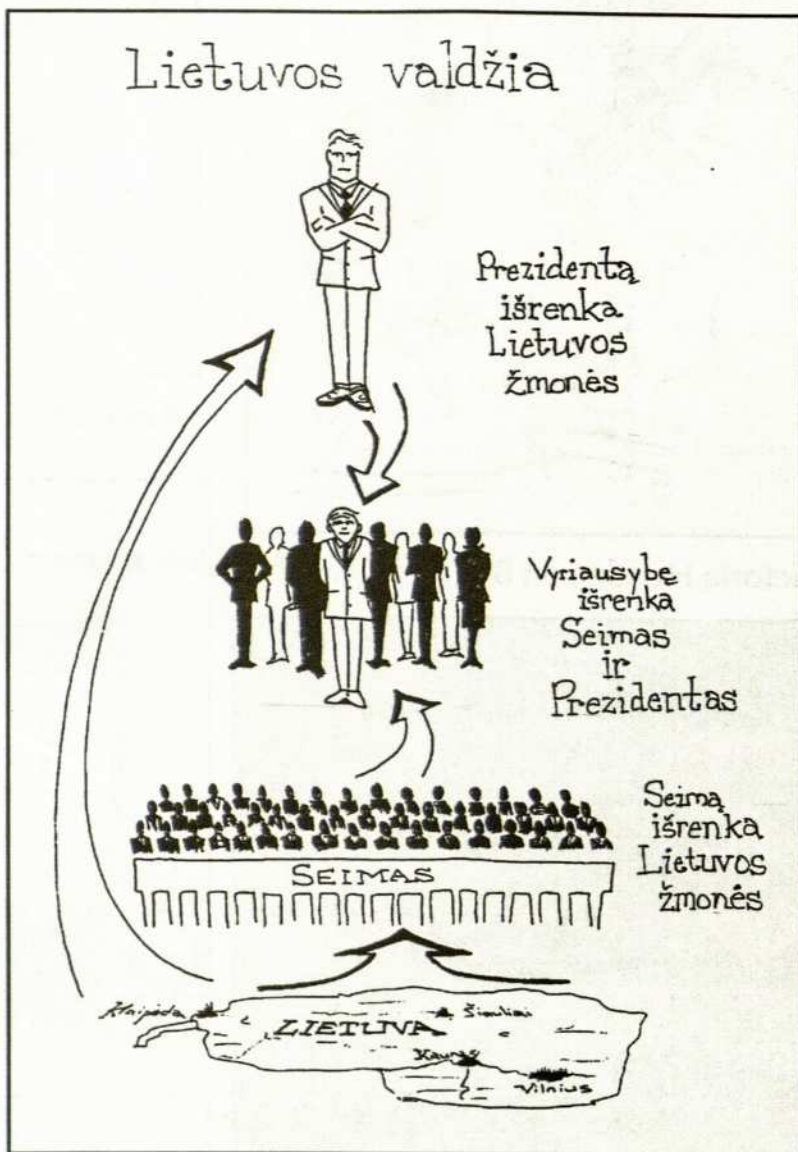
Šalys, kaip Lietuva irgi turi savo vadovus. Kartais jie vadinami karaliais, kartais kunigaikščiais, kartais prezidentais, kartais ministrais pirmininkais.

Kartais vienas žmogus, pavyzdžiui karalius, pats valdo šalį. Kartais šalį valdo grupė žmonių.

Šalies vadovus vadiname jos "valdžia" (government).

Kas valdo Lietuvą?

Senovėje, Lietuvą valdė karaliai ir didieji kunigaikščiai. Bet šiandien Lietuvos nebevaldo karaliai ir nebevaldo didieji kunigaikščiai.

Šiandien Lietuvą valdo:

1. prezidentas
2. ministras pirmininkas su padėjėjais ministrais ir
3. didelė grupė žmonių, kuri vadinama "Seimas."

Šie žmonės yra Lietuvos vadovai.

Bet jie ne visada buvo Lietuvos vadovai ir jie ne visada bus. Jie tapo Lietuvos vadovais, nes juos išrinko Lietuvos žmonės.

Lietuvos vadovus išrenka Lietuvos žmonės.

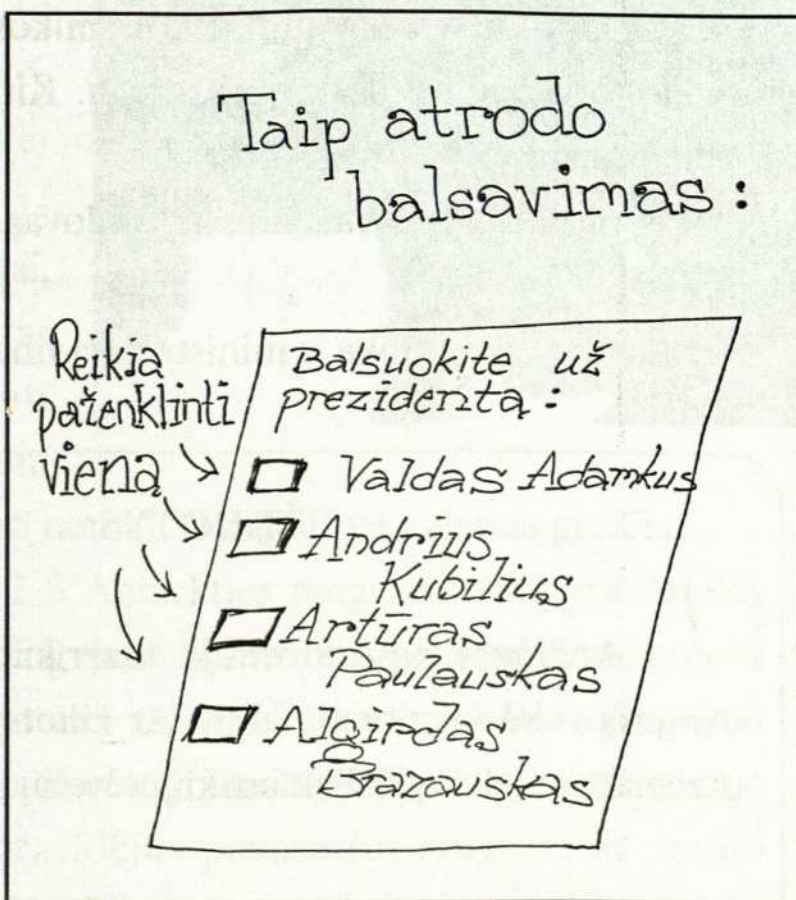
Kaip Lietuvos vadovus išrenka Lietuvos žmonės?

Lietuvos žmonės renka šalies vadovus kas kelerius metus. Seimas renkamas kas ketverius metus, prezidentas kas penkerius metus.

Kai ateina laikas rinkti

prezidentą arba Seimą kiekvienas Lietuvos žmogus gauna popieriuką su sąrašu vadovų, kurie nori Lietuvai vadovauti.

Lietuvos žmonės pažymi kryžiu savo mėgstamą vadovą ir

įmeta popieriuką į dėžę. Tai yra “balsavimas” (iš žodžio “balsas”). Tas vadovas, kuris laimi daugiausia “balsų” tampa Lietuvos vadovu.

Taip renkamas Lietuvos prezidentas ir taip renkami Lietuvos Seimo nariai. Seimo narių yra 141.

O kas išrenka ministrą pirmininką?

Ministrą pirmininką ir jo padėjėjus ministrus išrenka Seimas ir Prezidentas. Prezidentas pasiūlo ministrą pirmininką ir ministrus, o Seimas balsuoja “taip” arba “ne.”

Ministrai sprendžia tam tikrus klausimus. Sveikatos ministras sprendžia Lietuvos žmonių sveikatos problemas. Gynybos ministras sprendžia, kaip Lietuvą apginti. Ekonomikos ministras sprendžia, kaip žmonėms padėti užsidirbti pinigų. Kiti ministrai sprendžia kitokius klausimus.

Ministras pirmininkas yra ministrų vadovas. Jis prižiūri ministrų darbą.

Ministrą pirmininką ir ministrus vadiname “vyriausybe.”

UŽDUOTYS

Ar žinote, kas vadovauja Amerikai? Ar žinote, kaip Amerikos vadovai vadinami? Ar žinote, kaip jie tampa Amerikos vadovais? Paklauskite tėvelių.

Ar žinote, kas šiuo metu yra Lietuvos prezidentas? Kas yra Lietuvos ministras pirmininkas?

Daug pasaulio įdomybių
Nori sužinot vaikai,
Jas visas Žiniukas žino
Ir užrašo tau tiksliai.
Nori būti Žiniuku,
Tai skaityki iš pradžių...

AR ŽINAI?

KEISTUOLIAI PINGVINAI

Pingvinai - neskraidantys paukščiai, turbūt geriausiai prisitaikę gyventi vandenyje. Gaudydami žuvis, jie gali plaukioti net iki 25 mylių per valandą greičiu.

Geltonragiai
pingvinai

Žinomiausias iš 5 Antarkties pingvinų rūšių yra Adelės pingvinas. Šis storulis per tuoktuves atneša patelei akmenėlių lizdui. Adelės pingvinai kasmet sugrįžta į tą pačią vietą, Antarktidoje prasidėjus pavasariui (rugsėjo ar spalio mėnesį). Orientuodamiesi pagal Saulę, jie keliauja į čia jūra, ledu ir sniegu apie 200 mylių. Šie paukščiai sudaro sambūrius, vadinamuosius "turgus". Du Adelės

Imperatoriskasis
pingvinas

pingvinų jaunikliai išsikala po 35 dienų.

Visos 17 pingvinų rūšių minta žuvimis, kurias jie vikriai pagauna. Geriausiai prisitaikęs gyventi vandenyje yra akiniuotasis pingvinas. Jo kūnas aptakus, sparnai panašūs į pelekus, vairuoja letenomis, kojos yra liemens gale. Kūną glotniai apgulusios plunksnos panašios į žvynuotą dangą. Ant galvos akiniuotasis pingvinas turi baltas dėmes.

Didžiausias iš visų pingvinų - imperatoriškasis - užauga beveik metro aukščio ir sveria iki 25 svarų.

Jis veisiasi Antarktidos pakraščiais ant pakrantės ledo arba nedidelėse salelėse. Kai kiti pingvinai nuo atšiaurios Antarktidos žiemos "bėga" į šiaurę, keistuoliai imperatoriškieji patraukia į pietus - į Antarktidą perėti jauniklių!

Kai patelė padeda vienintelį

kiaušinį, patinėlis greitai čiumpa jį nuo ledo, užsiridena ant pėdų ir paslepia po pūkuota papilve. Tada būsimoji mamytė iškeliauja į atvirą jūrą ieškotis maisto, o patinėlis, savo gyvybę palaikydamas vien sukauptais kūno riebalais, per pačius didžiausius arktinės žiemos

šalčius be pertraukos pasiaukojamai per daugiau kaip 2 mėnesius (64 paras). Kad išlaikytų kūno šilumą kai siaučia pūgos, šie gudrūs paukščiai susirenka į didelius būrius ir vis pasikeisdami stovi būrio pakraštyje, atsukę nugaras į vėją.

Ypač įdomu tai, kad jauniklis išsirita būtent tada, kai grįžta patelė. Tačiau kaip ji suranda savąjį patinėlį tarp gausybės kitų? Ogi pagal giesmę, mat iš pradžių, kai pora vienas kitam dar tik meilinas, jie gieda vienas kitam ir kiekvienas puikiai išimena partnerio skleidžiamus garsus. Taigi tiek grįžtančios patelės, tiek jų laukiantys patinėliai gieda iš visų jėgų. Štai todėl imperatoriškųjų pingvinų patelės greitai ir be jokio vargo suranda savo patinėlius ir mažuosius pingvinukus. Tada išbadėjęs ir išsekęs patinėlis perduoda mamytei ką tik išsiritusį jauniklį ir apie 40 mylių krypuoja ir šliaužia pilvu per ledą iki jūros ieškotis maisto.

SNIEGO MAUDYNĖS

Paukšteliams ir žvėreliams žiema – sunkus metas. Tačiau purų, lengvai pašalusį sniegelį, jie mėgsta. Pasirodo, tai puikios maudynės! Smulkučiai ledo kristalai įsiskverbia tarp plunksnų ar kailio pūkelių ir padeda atsikratyti nešvarumų ir parazitų. Be to, atrodo, kad daugeliui gyvūnų tai dar ir tiesiog malonu. Užtenka pažiūrėti kaip maudosi sniege paukšteliai. Pasirodo, ir jiems žiema ne vien bėda.

Ką reiškia "abracadabra"?

Burtažodis, ar ne?

Daugelis tautų jį tikrai naudojo kaip burtažodį - vaistą visoms ligoms gydyti (tik rašomas jis buvo su c - "abracadabra").

Jis ypatingu būdu (kaip piramidė) būdavo užrašomas ant lapuko. Lapuką reikėdavo pasikabinti ant kaklo ir tris dienas nešioti. O tada mesti, per kairį petį į rytų pusę. Buvo: manoma, kad tokiu būdu galima nusikratyti bet kokios ligos. Gali pabandyti. Su sloga, pavyzdžiui.

Ar kada pagalvojai, ką reiškia tavo vardas?

Greičiausiai ką nors gero. Jau nuo senų senovės vardas vaikui būdavo renkamas tikint, kad jis gali teikti kokių nors savybių. Nieko nuostabaus, kartais skirtingai

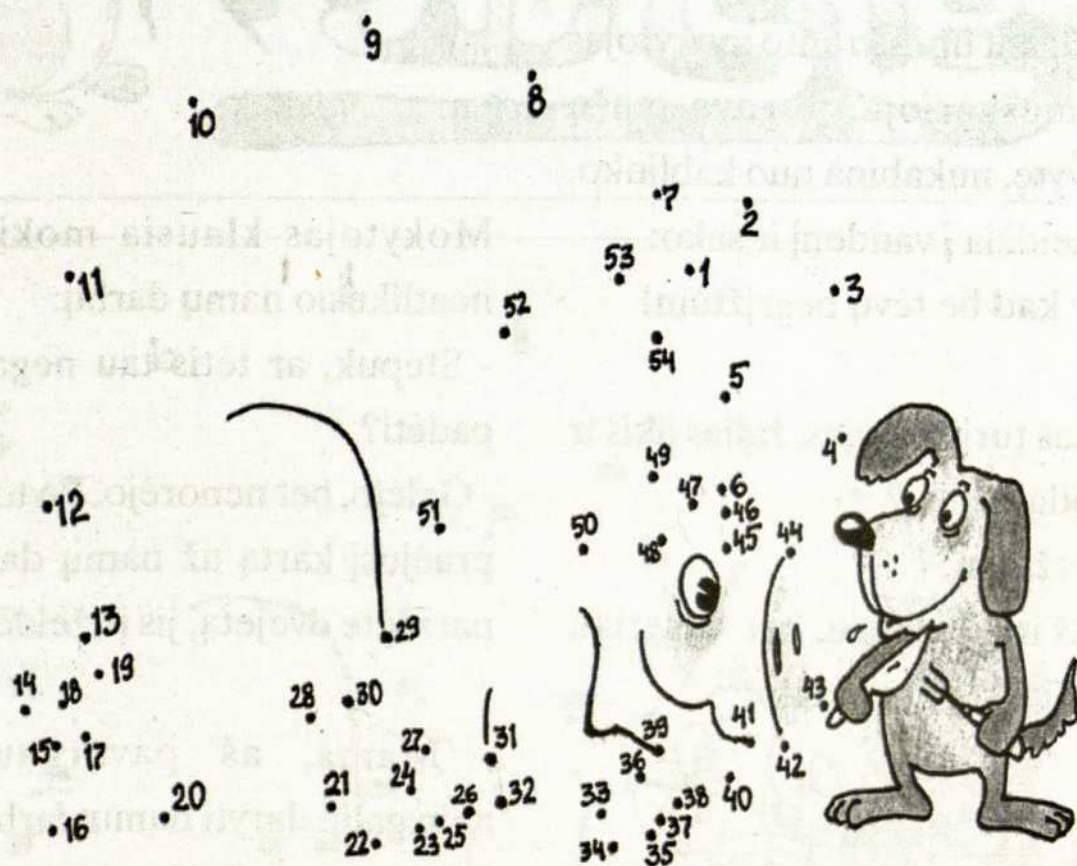
skambantys vardai išties reiškia vieną ir tą patį. Pavyzdžiui, Aurelija - tai ta pati Auksė, tik lotyniškai, Feliksas (irgi lotyniškai) yra tas pats kaip Laimis. Net Andrius ir Tadas, pasirodo, tas pats. Drąsuolis. Tik vienas graikiškai, kitas hebrajiškai. Būna ir priešingai - vardas tas pats, o reikšmė ir

kilmė gali būti dvejopa. Pavyzdžiui, Saulius. Lietuviams lyg ir aišku, kad jo vardas padarytas iš žodžio Saulė. O štai ir nebūtinai. Saulius yra ir Biblijoje. Ir reiškia “išmelstasis” (tas, kuris išmelstas iš Dievo). O Rūta - tai ne tik lietuvių mėgstama darželio gėlė. Hebrajiškai tai reiškia “draugė”. Žodžiu, Rūtos, būkite draugiškos!

Niekas kaime nebežino
Kaip seniau vištas vadino
Jonas sako: jei raiba
Ne Galina, o višta.

Beje, būna, kad vardai, patekę į kitas kalbas, nukenčia. Štai gražus vardas Asta latviškai skamba beveik taip pat, kaip žodis “uodega”, o rusiškas Galina lotyniškai reiškia “višta”...

Sujunk taškelius

Juokų maišelis

Buvo maišelis pilnas juokų
Išbiri, išlakstė – po vieną, po du.
Pasislėpė jie po "Eglutės" šakelėm,
Bus linksma skaityti vaikams ir tėveliams.

Lina:

- Sauliau, iš kur mama žino, kad
mes nesiprausėm?

Saulius:

- Pamiršau sušlapinti muilą.

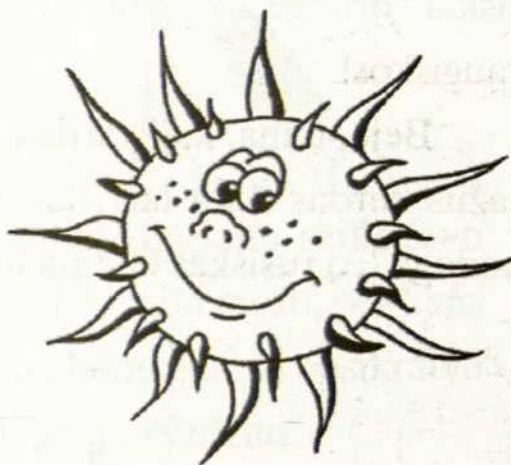
Sėdi ant upės kranto mokytojas
ir meškerioja. Sugavo mažą
žuvytę, nukabina nuo kabliuko,
paleidžia į vandenį ir sako:

- Ir kad be tėvų negrižtum!

- Kas turi 24 kojas, žalias akis ir
juodą kūnelį?

- Nežinau.

- Aš irgi nežinau, bet tu geriau
nusiimk jį nuo kaklo.

Mokytojas klausia mokinio,
neatlikusio namų darbų:

- Stepuk, ar tėtis tau negalėjo
padėti?

- Galėjo, bet nenorėjo. Po to, kai
praėjusį kartą už namų darbus
parašėte dvejetą, jis išsižeidė.

- Mama, aš pavargau ir
nebegaliu daryti namų darbų.

- Neapsimetinėk, nuo namų
darbų dar niekas nenumirė.

- Bet ar verta šitaip rizikuoti?

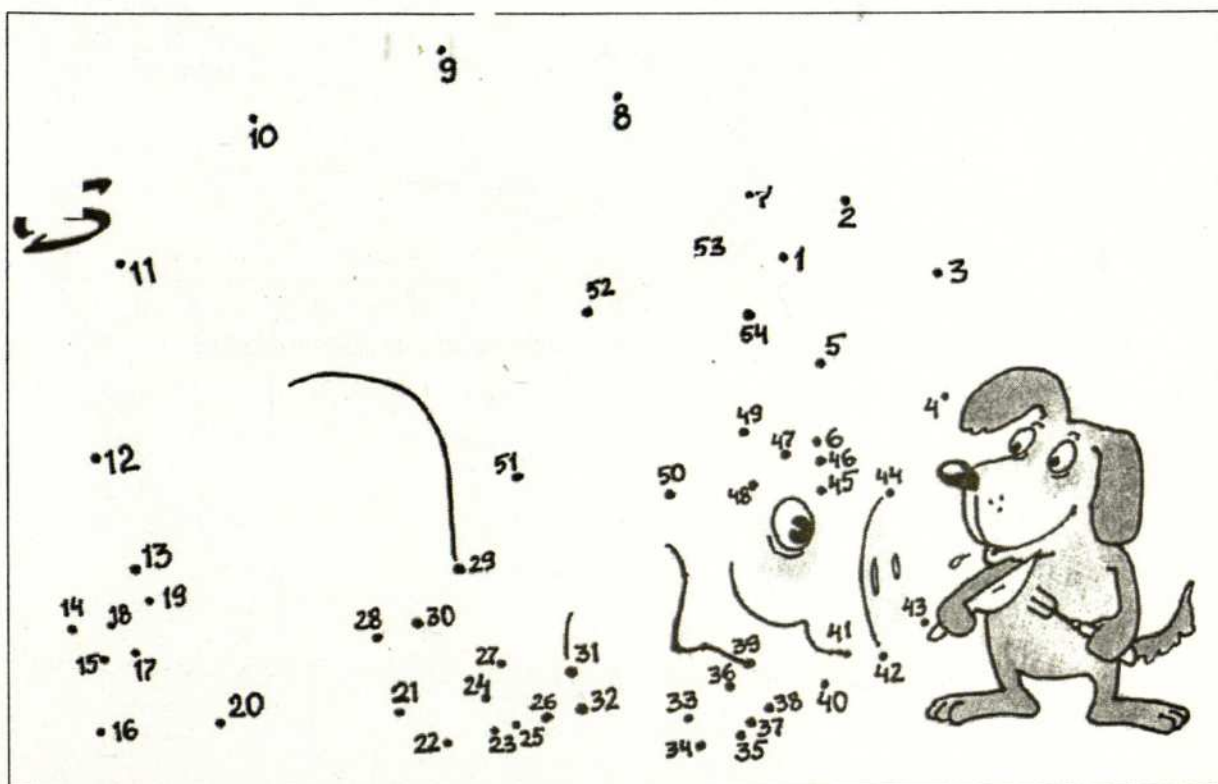
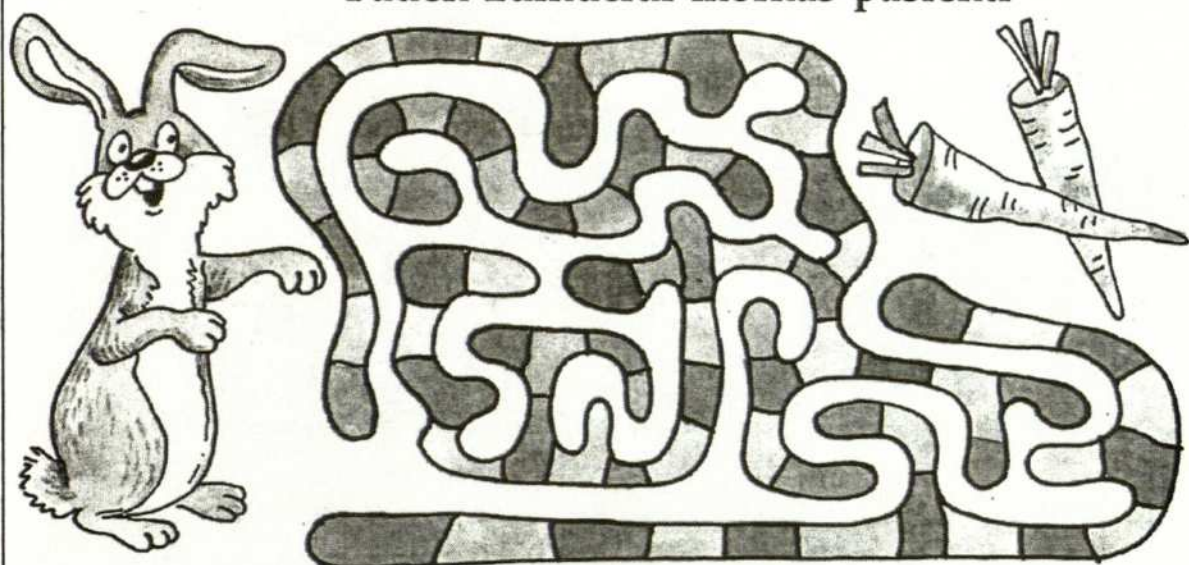

Ką neteisingai
nupiešė
dailininkas?

Padėk zuikučiui morkas pasiekti

Sujunk taškelius ir nuspalvink

Aurelijos Saplytės, 7 sk. piešinys, Toronto Maironio lituanistinė mokykla

EGLUTĖ
8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL. 60465, USA
Tel. 708-430-1911